

LANDSKAPSSTYRELSENS FRAMSTÄLLNING till
Landstinget med förslag till landskapslag
om semesterpenning för småföretagare.

Semesterförmånen tryggades tidigare genom lagstiftning endast för personer i arbetsavtalsförhållande. Det ansågs icke vara nödvändigt att genom lag reglera semestern för företagare, då företagarnas semester ansetts vara deras enskilda sak.

Genom lagstiftning om semester för lantbrukare har man^{numera} frångått denna princip och funnit det ändamålsenligt att trygga möjligheterna till semester för en särskild företagargrupp, nämligen de lantbrukare som på grund av kreatursskötsel är så bundna till jordbruket att de icke utan stöd från samhällets sida kan hålla semester.

I samband med att regeringen till riksdagen avlät propositionen med förslag till lag om anordnande av semester för lantbruksföretagare utlovades en utredning om möjligheterna att genom samhällets försorg ordna semester för andra småföretagargrupper. Så har nu skett och i en proposition till riksdagen av den 18 oktober 1974 (prop.nr 169 1974 rd) har regeringen föreslagit en lag om semesterpenning för småföretagare, enligt vilken lag s.k. semesterpenning utgår till sådana företagare som inte utan ekonomiskt stöd har möjlighet att hålla semester. Som sådana företagare anses de som inte kan lösgöra sig från sin företagarkerksamhet utan att äventyra sin egen eller familjens utkomst. Riksdagen har den 27 december 1974 antagit denna lag.

Lagen överensstämmer i stort med lagen om anordnande av semester för lantbruksföretagare. Möjligheter för företagare att hålla semester har skapats genom att åt semesterberättigad företagare beviljas en särskild ersättning, kallad semesterpenning. Företagaren får sedan själv pröva om han avlönar en särskild avbytare eller stänger rörelsen för den tid han håller semester.

Rätten att erhålla semesterpenning är bunden till vissa i lagens 3 § angivna förutsättningar. Dessa är

- 1) att han under hela föregående kalenderår har verkat såsom företagare, .
- 2) att totalantalet arbetsdagar under vilka arbetstagare, som icke hör till företagarens familj, har avlönats under föregående kalenderår har varit högst 252,

- 3) att hans i enlighet med lagen om pension för företagare senast fastställda och justerade arbetsinkomst icke överstiger beloppet av den maximiärsinkomst, som statsrådet årligen fastställer
- 4) att han icke med stöd av annan lag är berättigad till semester under minst sex arbetsdagar eller till semesterersättning för åtminstone denna tid, samt
- 5) att han förbinder sig att hålla semester under minst sex arbetsdagar, vilken kan hållas i två delar.

Semesterpening erlägges icke till flera än två företagare inom samma företag.

Den direkta förvaltningen av semesterpenningen handhas i riket av kommunerna. De kommunala uppgifterna har anförtrotts den i 10 § lagen om anordnande av semester för lantbruksföretagare nämnda semesternämnden eller annat motsvarande kommunalt organ.

För att företagare i landskapet skall komma i åtnjutande av samma förmåner som motsvarande företagare i riket föreslår landskapsstyrelsen att en landskapslag om semesterpenning för småföretagare skulle antas att gälla även i landskapet. Då lagen närmast kan hänföras till socialvården, tillkommer lagstiftningsbehörigheten landstinget i stöd av 13 § 1 mom. 15 punkten självstyrelselagen.

Bestämmelserna om de förutsättningar som är förknippade med rätten att utfå semesterpenning liksom även om semesterpenningens storlek är av sådan art att de med beaktande av kompensationsmöjligheterna har med vissa undantag givits samma utformning som i riket.

De förvaltningsuppgifter som enligt rikets lag ankommer på kommunerna föreslås överförda på landskapet. Den direkta förvaltningen, som enligt rikets lag ankommer på den i lagen om semester för lantbruksföretagare avsedda semesternämnden, skulle i landskapet handhas av en särskild företagarsemesternämnd. Nämnden skulle bestå av en ordförande och två ledamöter. En av dess medlemmar skulle utses på förslag av Ålands företagarförening eller någon motsvarande organisation för företagarna.

I 6 § 2 mom. har införts ett stadgande om att medlem i företagarsemesternämnden handhar sitt uppdrag under tjänstemannaansvar. Detta ansvar framgår visserligen av strafflagen men landskapsstyrelsen har ansett det ändamålsenligt att föra in stadgandet i sådan lagstiftning, / ^{enligt} vilken särskilda nämnder äger beslutanderätt i ärenden som gäller rättigheter och skyldigheter för enskilda personer.

Om ansökningstiden för semesterpenning skall enligt rikets lag stadgas i förordning. Landskapsstyrelsen har föreslagit att den

-3-

årliga ansökningstiden i landskapet skulle utgå den 30 april och därom infört ett stadgande i 8 §. Undantag skulle dock göras för innevarande år, då ansökningstiden enligt 14 § utgår den 31 augusti.

Stadganden i 11 § om besvär över semesternämndens beslut har samma lydelse som motsvarande stadgande i landskapslagen om semester för lantbrukare.

då
Rikets lag skulle gälla endast under ett år men/det i riksdagens svar förutsattes att den därefter skulle förlängas, föreslår landskapsstyrelsen dock att landskapslagen skulle gälla tillsvidare. Därigenom undviker man den försening av ansökningsförfarandet som en återkommande ändring av landskapslagen otvivelaktigt medför.

Med hänvisning till det anförda förelägges Landstinget till antagande

- 4 -

L a n d s k a p s l a g

om semesterpenning för småföretagare.

I enlighet med Landstingets beslut stadgas:

1 kap.

Allmänna stadganden.

1 §.

Inom ramen för i landskapets ordinarie årsstat upptaget anslag kan semesterpenning erläggas till småföretagare, som icke utan ekonomiskt stöd har möjlighet att hålla semester utan att äventyra sin eller sin familjs utkomst.

Med småföretagare avses i denna lag person som har i lagen om pension för företagare (FFS 468/69) avsedd försäkring.

2 kap.

Rätt till semesterpenning.

2 §.

Småföretagare kan beviljas semesterpenning under förutsättning

1) att han under hela föregående kalenderår har verkat såsom företagare,

2) att totalantalet arbetsdagar under vilka arbetstagare, som icke hör till företagarens familj, har avlönats under föregående kalenderår har varit högst 252,

3) att hans i enlighet med lagen om pension för företagare senast fastställda och justerade arbetsinkomst icke överstiger beloppet av den maximiårsinkomst, som statsrådet årligen fastställer,

4) att han icke med stöd av annan lag är berättigad till semester under minst sex arbetsdagar eller till semesterersättning för åtminstone denna tid, samt

5) att han förbinder sig att hålla semester under minst sex arbetsdagar, vilken kan hållas i två delar.

Semesterpenning erlägges icke till flera än två inom samma företag arbetande företagare.

3 §.

Semesterpenningen utgör en fyrtyotvåöndedel (1/42) av beloppet av den av statsrådet årligen fastställda maximiårsinkomsten.

4 §.

Om antalet till semesterpenning berättigade småföretagare, som ansöker därom är så stort, att det inom ramen för i årsstaten anvisade medel icke är möjligt att erlägga semesterpenning till samtliga sökande, skall företräde givas dem, vilkas behov av semester med beaktande av deras ekonomiska och sociala förhållanden är störst och vilkas möjligheter att hålla semester utan ekonomiskt stöd är minst.

Semesterpenning, till vilken småföretagare eljest skulle vara berättigad enligt denna lag, kan likväl förvägras, om företagarens ekonomiska förhållanden uppenbart är bättre än vad den för honom fastställda arbetsinkomsten förutsätter eller han eljest utan semesterpenning kan hålla semester utan att äventyra sin eller sin familjs utkomst.

3 kap.

Förvaltning.

5 §.

Den allmänna ledningen av och tillsynen över den verksamhet, varom stadgas i denna lag, ankommer på landskapsstyrelsen.

6 §.

För handhavandet av i denna lag avsedda förvaltningsuppgifter tillsätter landskapsstyrelsen för två år i sänder en företagarsemesternämnd bestående av ordförande och två ledamöter. En av ledamöterna utses på förslag av Ålands företagarförening r.f. eller någon motsvarande organisation för företagare. Nämnden väljer inom sig viceordförande för nämndens mandattid.

Nämndens medlemmar handlar under tjänstemannaansvar.

7 §.

Närmare bestämmelser om de uppgifter som åligger företagarsemesternämnden utfärdas av landskapsstyrelsen genom reglemente.

4 kap.

Beviljande av semesterpenning.

8 §.

Småföretagare skall på förhand ansöka om semesterpenning hos företagarsemesternämnden årligen senast den 30 april.

9 §.

Beviljad semesterpenning erlägges sedan företagaren styrkt att han hållit semester under minst sex arbetsdagar.

Företagare får ej under den tid han åtnjuter i denna lag avsedd semester utföra sådant arbete som regelmässigt hör till skötseln av företaget.

10 §.

Den som erhållit semesterpenning är skyldig att återbetala denna

- 1) om han i ansökan givit vilseledande uppgifter, eller
- 2) om nämnden eljest felaktigt beviljat semesterpenning.

11 §.

Nämnden skall uppmana småföretagare som enligt 10 § är skyldig att återbetala erhållen semesterpenning att inom utsatt tid återbetala vad han oberättigat uppburit.

Kan semesterpenningens belopp icke återindrivas på i 1 mom. avsett sätt och ställes icke den som erhållit semesterpenningen under åtal inför domstol, skall nämnden hos länsstyrelsen yrka på att han måtte åläggas att återbetala semesterpenningens belopp.

Landskapsstyrelsen kan av särskilda skäl på ansökan av den som erhållit semesterpenning eller av nämnden besluta att semesterpenningen eller del därav ej skall indrivas.

5 kap.

Särskilda stadganden.

12 §.

I beslut av företagarsemesternämnden, varigenom ansökan om semesterpenning helt eller delvis förkastats får ändring sökas i besvärsväg inom 30 dagar från delfåendet. Gäller besvären beslutets laglighet skall besvären anföras hos länsstyrelsen men om de endast gäller beslutets ändamålsenlighet hos landskapsstyrelsen. I annat av semesternämnd fattat beslut får ändring ej sökas genom besvär.

I beslut som länsstyrelsen eller landskapsstyrelsen meddelat med stöd av denna lag får ändring ej sökas genom besvär.

Vid ändringssökande skall i övrigt iakttas vad om ändringssökande i förvaltningsärenden är stadgat. Besvärsskriften kan dock ingivas till semesternämnden, som skall befordra de i saken tillkomna handlingarna och sitt eget utlåtande i saken till besvärsmyndigheten.

13 §.

Närmare stadganden angående verkställigheten och tillämpningen av denna lag utfärdas vid behov genom landskapsförordning.

14 §.

Denna lag tillämpas från och med den 1 april 1975. Ansökningstiden för semesterpenning utgår under år 1975 den 31 augusti. Utan hinder av stadgandet i 8 § kan företagare, som under tiden 1 april till 31 augusti 1975 hållit semester, i efterhand ansöka om semesterpenning.

Mariehamn, den 10 mars 1975.

På landskapsstyrelsens vägnar:

L a n t r å d

Lagberedningschef

Alarik Häggblom

Sune Carlsson